

1 mars 2022

RIKSSTYRELSENS FÖRSLAG TILL **RIKSMÖTET** 2022

Ett Rädda Barnen – här och nu för framtiden

Innehåll

Inledning.....	4
<u>1. Organisationsutredningens arbete och förslag</u>	<u>5</u>
<u>2. Samlade utgångspunkter för framtida organisering.....</u>	<u>5</u>
2.1 Organisationsutredningens utgångspunkter	5
2.2. Riksstyrelsens kompletteringar avseende utgångspunkter, samt slutsatser.....	6
<u>3. Riksstyrelsens propositioner i frågor med möjlig påverkan på stadgarna</u>	<u>7</u>
3.1. Medlemskap.....	7
3.2. Medlemsavgiften.....	8
3.3. Medlemsavgiftens fördelning och basstöd till lokalföreningarna.....	9
3.3.1. Basstöd till lokalföreningarna	9
3.4. Ungas organisering och vikten av ett starkt ungdomsförbund.....	10
3.5. Lokal organisering.....	11
3.5.1. Avskaffande av vilande förening, underlättande av sammanslagning och nybildning	12
3.6. Tematisk organisering.....	13
3.7. Mellannivåns organisering.....	14
3.8. Riksmöte och ombud.....	15
3.9. Vem företräder Rädda Barnen?.....	17
<u>4. Riksstyrelsens propositioner i frågor som inte påverkar stadgarna.....</u>	<u>19</u>
4.1. Finansiering av en ökad verksamhet på lokal nivå.....	19
4.2. Förstärkt samverkan som Ett Rädda Barnen.....	20
4.2.1. Kultur och jämlikhetsarbete.....	20
4.2.2. Kansliets stöd och samverkan med medlemsrörelsen.....	20
4.2.3. Samverkan på regional nivå.....	21
<u>5. Riksstyrelsens ställningstaganden i frågor som inte läggs fram som propositioner.....</u>	<u>22</u>
5.2. Betalningslösningar och system.....	22
5.3. Stöd till lokalföreningarnas basadministration.....	22
5.4. Förvaltningsstöd för mindre föreningar – avseende kassörsuppgifter	23
5.5. Samförvaltning.....	23
5.6. Lokalföreningar med medel men begränsad verksamhet.....	23
5.7. Redovisning och beräkning av administrativa kostnader.....	23
5.8. Stadgetolkning	23
5.9. Erbjud månadsgivare medlemskap.....	23
<u>6. Referenser</u>	<u>25</u>

Liten ordlista

För att underlätta våra diskussioner finns det några ord vars betydelse behöver vara gemensamt definierad.

- Medlem** En medlem har betalt medlemsavgift och har därmed demokratiska rättigheter och möjlighet att bli vald till förtroendeuppdrag inom Rädda Barnen. En medlem kan också vara givare eller göra volontär insats i direktstöd.
- Förtroendevald** En medlem som valts till ett förtroendeuppdrag inom Rädda Barnen, t.ex. ordföranden i en lokalförening.
- Volontär** En person som är aktiv i Rädda Barnens direktstödsverksamhet men som inte kan väljas till förtroendeuppdrag och inte har demokratiska rättigheter då den inte betalat medlemsavgift. *Nu föreslås att medlemskap ska krävas.*
- Givare** En givare stödjer Rädda Barnens idé och verksamhet med pengar. En givare kan också vara medlem.
- Anställd** En person som har ett anställningsförhållande till Rädda Barnen. En anställd kan vara aktiv i Rädda Barnens arbete, men kan inte väljas till förtroendeuppdrag. Synonymer till anställd är tjänsteperson, medarbetare, personal eller kansliperson.
- Kansli** Tjänstepersoner inom Rädda Barnen är centralt anställda, det innebär att alla har riksstyrelsen som sin uppdragsgivare via generalsekreteraren, oavsett var i landet de har sin arbetsplats.
- Företrädare** Är en medlem eller anställd som i sin roll företräder Rädda barnen eller för Rädda Barnens talan.
- Samråd** Att samråda innebär att parter diskuterar en fråga, men den part som har beslutsmandatet kan efter samråd besluta om annat än vad en annan part önskat. Att besluta *i samråd* betyder att vara överens om beslutet.
- Ett Rädda Barnen** Innebär att vi genom engagemang från medlemmar, kansli, partners och givare tillsammans kan säkerställa rättigheter för barn, med barn och skapa långsiktigt hållbar förändring.
- Lokalnivå** Den nivå som en lokalförening huvudsakligen verkar i, ofta inom en stadsdel eller kommun.
- Lokalförening** Grunden i Rädda Barnens organisation är lokalföreningar som är juridiska personer. En medlem är medlem i en lokalförening. En lokalförenings styrelse ansvarar för föreningens arbete och förvaltning.
- Arbetsgrupp** En grupp som satts samman för att arbeta tillsammans till exempel utifrån ett visst tema eller med vissa aktiviteter. Idag är arbetsgrupper i princip alltid knutna till lokalförening, distrikt eller riksförbund.
- Mellannivå** Nivån i en organisation som finns mellan det lokala och nationella.
- Distrikt** Rädda Barnen har 25 distrikt som är juridiska personer. Lokalföreningarna utser ombud som väljer distriktens styrelse.
- Region/er** Idag finns fyra regioner i Rädda Barnens kansliorganisation. Dessa har tillsammans 11 kontor.
- Regionråd** I dag finns det fyra regionråd som samlar de distrikt som finns i Rädda Barnens fyra regioner. Regionråden är inte juridiska personer och ansvarar inte för formell förvaltning. Sammankallande för regionråden är regionchefen som också är föredragande på mötet.

Inledning

Rädda Barnen är världens största självständiga barnrättsorganisation. Med Barnkonventionen som grund fokuserar vi på hållbara insatser, både akuta och långsiktiga. Vi tror att verklig hållbarhet bygger på att hjälpa i tid och över tid, och vår självständighet gör att vi kan agera där vi gör mest nytta för barn – i Sverige och i världen. Som barnrättsorganisation vilar vår verksamhet på tre hörnstenar: direkta insatser för barn, expertkunskap och påverkansarbete. Det är alltid barnen som är i centrum och för att uppnå större effekt för barn behöver vi i Rädda Barnen Sverige se över hur vi organiserar vårt arbete på bästa sätt.

På Riksmötet 2020 beslutade vi att vi skulle göra en organisationsutredning. Jag vill som ordförande rikta mitt varmaste tack till dig som har varit involverad i det arbetet. Det engagemang och den tid som du och många medlemmar i Rädda Barnen har lagt ner i det här arbetet är imponerande. Tack!

Uppdraget till samordningsgruppen, som genomfört organisationsutredningen, var att ta fram ett förslag till hur Rädda Barnen ska organisera sig för att bli en större, starkare och mer relevant barnrättsaktör där barn och ungas delaktighet är centrala. Rädda Barnen vill bli en starkare folkrörelse utifrån att vi säkerställer organisationens demokratiska grund och att vi bedriver en transparent verksamhet. Rädda Barnen ska vara en inkluderande och flexibel organisation som möjliggör vår vision om att göra barnkonventionen verklig för varje barn.

Organisationsutredningens arbete har varit väldigt viktigt. Bara genom att vi har pratat med varandra och bättre förstått varandras utgångspunkter och behov så har vi redan under utredningsarbetet kunnat ta viktiga steg framåt i samverkan på fler nivåer och verka som Ett Rädda Barnen.

Jag och riksstyrelsen har varit djupt involverade i arbetet. Men det är först efter delrapport fyra och de remissvar som har kommit in i slutet av januari som vi i riksstyrelsen tillsammans börjat ta ställning och överväga vilka propositioner vi vill lägga baserat på utredningens resultat. Det är resultatet av våra gemensamma ställningstaganden och diskussioner som presenteras nu.

Dokumentet är indelat i tre områden: propositioner med anledning av organisationsutredningen med möjliga stadgekonsekvenser, propositioner med anledning av organisationsutredningen som inte har stadgekonsekvenser samt riksstyrelsens ställningstaganden i frågor som inte läggs fram som propositioner.

Riksstyrelsen har valt att tidigt berätta om de propositioner med anledning av organisationsutredningen som riksstyrelsen lägger fram till Riksmötet 2022. Syftet är att underlätta ett brett deltagande i motionsprocessen rörande Rädda Barnens framtida organisering.

Riksstyrelsens övriga propositioner kommer att skickas ut senast den 15 april.

På riksstyrelsens uppdrag

Jens Orback
Ordförande Rädda Barnen

1. Organisationsutredningens arbete och förslag

Rädda Barnens organisationsutredning har under det senaste året arbetat med dialogveckor, forskningsseminarier, enkäter och analyser. Diskussioner har bland annat förts i samordningsgrupp, analysgrupp, ekonomiarbetsgrupp, på verksamhetskonferens och i samtal mellan förtroendevalda och anställda. I det samlade materialet som tagits fram under året tecknas flera bilder av var Rädda Barnen befinner sig idag.

Under året har organisationsutredningen och dess samordningsgrupp släppt fyra delrapporter och ett antal mindre rapporter. Under remissrundan för delrapport fyra inkom inte mindre än 37 remissvar varav flera svar var samlade från flera lokalföreningar. Det har i mångt och mycket varit ett historiskt år i svenska Rädda Barnen. Aldrig tidigare har en så stor och inkluderande utredning med fokus på organisationsstruktur genomförts. I slutrapporten för utredningen beskrivs att utöver de resultat som finns i slutrapporten har hela utredningens process varit viktig och arbetet har fört organisationen ett kliv närmare "Ett Rädda Barnen". I organisationsutredningens arbete har det också blivit tydligt att vi i hela Rädda Barnen behöver jobba mer med både struktur och kultur för att nå den förändring vi vill se.

2. Samlade utgångspunkter för framtida organisering

Riksstyrelsen delar de utgångspunkter som finns med i organisationsutredningens slutrapport så som de beskrivs i 2.1 nedan och vill förstärka den bilden genom ytterligare utgångspunkter som finns i Rädda Barnens styrdokument under punkt 2.2.

2.1 Organisationsutredningens utgångspunkter

Riksstyrelsen menar att de utgångspunkter som finns med i organisationsutredningens slutrapport är viktiga. En utmaning i arbetet har varit att hitta de organisatoriska förändringar som möter identifierade problem och behov. Nedan beskrivs de av organisationsutredningen identifierade utgångspunkter som till del utgör grund till de propositioner som styrelsen lämnar till Riksmötet 2022.

Vi vill vara Ett Rädda Barnen med medlemsrörelse, kansli och bolag. Detta har många positiva effekter på för hur vi förhåller oss till varandra i hela organisationen. Samtidigt är det väldigt tydligt att vi inom Rädda Barnens olika delar och över landet har olika förutsättningar. Osäkerheter kring hur framtiden kommer att se ut är stor och vi ser att innovationsbehoven är omfattande. **Vi behöver därför flexibilitet i vår organisering och möjlighet till engagemang.**

Rädda Barnen behöver mer jämlikhet i struktur och kultur. Vi behöver spegla den jämlikhet vi arbetar för i samhället. Då kan vi arbeta för våra målgrupper som är barn som drabbas hårdast av diskriminering och ojämlikhet. Vi behöver tillsammans som Ett Rädda Barnen arbeta för en samsyn att vi har jämlikhetsutmaningar i vår organisation. Målet är att fler ska känna sig välkomna hos oss oavsett vilken roll de har i organisationen - som förtroendevald, anställd, medlem eller deltagare, på likvärdiga villkor. Två avgörande pusselbitar för att nå dit är att **kompetens och representation kopplat till våra målgrupper ska finnas i beslutsfattande positioner** och att **vår kultur värdesätter kontextuell kompetens om barns verklighet.**

Vi har en stor grupp mycket lojala och årsrika medlemmar. Vi har inte aktivt, i den utsträckning som behövs, arbetat för att rekrytera nya medlemmar i samma takt som vi förlorar medlemmar. **Vi vill och behöver bli fler medlemmar med fokus på bättre representation av barn och unga.**

Många av våra lokalföreningar läggs vilande eller läggs ner. **Utgångspunkten är att det är i lokalföreningarna och i lokalt arbete som det ideella engagemanget för barns rättigheter bäst kanaliseras.** Fokus i lokalföreningarnas arbete ligger på påverkansinsatser och direktstödande arbete. **Vi vill vara närvarande i stora delar av landet.**

När vi blir färre lokalföreningar blir en del distrikt bestående av så få lokalföreningar att det blir svårt för de distrikten att fungera som de ska. I snitt har vi fem lokalföreningar per distrikt, spännvidden är mellan en och tretton. Utifrån dialogveckorna och den stora medlemsenkät som gjordes våren 2021 ser vi att **det finns en stark gemensam bild av att mellannivån behöver förändras så att den bättre kan främja det lokala engagemanget. Förhoppningen är att det leder till fler och mer aktiva lokalföreningar som bedriver såväl direkta insatser som påverkansarbete.**

Samtidigt som medlemsrörelsen har minskat har kansliet utvecklats och vuxit. Det är stor skillnad på vilka resurser som finns inom kansli och i medlemsrörelsen. I kanslidriven verksamhet har ideellt engagerade Rädda Barnare arbetat för att uppnå vår vision men kanske utan att vara medlemmar. Det har inte heller funnits en tydlig strategi för att starta fler lokalföreningar. Situationen ser olika ut runt om i landet. Men det finns en **stor vilja att medlemsrörelse och kansli ska arbeta mer tillsammans där det lokala arbetet är i fokus för att göra störst skillnad för barn.**

Rädda Barnen har en mycket stark position i Sverige som en barnrättsorganisation som skyddar barn som drabbas värst av diskriminering och ojämlikhet. Kännedom om vårt varumärke och vår trovärdighet är mycket hög. Därför har vi höga krav på vetenskaplighet och att följa regler. **Vi behöver hitta en balans mellan att säkra tryggheten i vår verksamhet och ändå kunna pröva nya innovativa vägar för att göra barnkonventionen verklig för varje barn.**

Den betungande administrationen har varit ett återkommande tema under många år i medlemsrörelsen. Viljan att det ska bli enklare att vara engagerad och driva förening inom Rädda Barnen är stor. **Utgångspunkten framåt är att administrationen ska vara så enkel som möjligt.**

Riksstyrelsen delar dessa utgångspunkter och har dessutom några tillägg.

2.2. Riksstyrelsens kompletteringar avseende utgångspunkter, samt slutsatser

Riksstyrelsen delar en rad av de perspektiv som har kommit upp i organisationsutredningens arbete. När det kommer till konkreta förslag på förändringar som kan ta oss till det nya önskade läget så ser riksstyrelsen att det finns anledning att fundera över vad som ska formaliseras i stadgar och vad som bäst sker i dialog och samverkan. Utöver de samlade utgångspunkterna ovan har även stadgeändringsförslaget från 2020, medlemsstrategin som togs på Riksmötet 2020 samt Rädda Barnens strategi 2022-2024 varit utgångspunkt för riksstyrelsens arbete när det kommer till frågor om samverkan, struktur och kultur.

I Rädda Barnens strategi 2022-2024 beskrivs att folkrörelsen Rädda Barnen är avgörande för att vi ska nå och göra skillnad för fler barn. Ett genomgående tema i strategin är att Rädda Barnen ska bli en starkare medlemsrörelse, med fler medlemmar och volontärer. Vi ska vara en mer jämlik organisation än idag, med en bredare mångfald och en mer inkluderande kultur, där vi tillsammans gör mer och bättre verksamhet för barn.

Medlemsrörelse och medarbetare ska arbeta ännu närmare varandra, utifrån sina olika förutsättningar, med en gemensam kultur och värdegrund. Vi ska skapa mer verksamhet och fler partnerskap tillsammans. Vi är Ett Rädda Barnen!

Vidare ska det, enligt både Rädda Barnens strategi 2022-2024 och medlemsstrategin som togs på Riksmötet 2020, bli enklare att rekrytera nya medlemmar och volontärer, engagera sig i Rädda Barnen och bedriva verksamhet. Det gäller direktstödsverksamheter och påverkansinsatser. I arbetet med medlemsstrategin har medlemsrörelsen involverats genom fokusgrupper, webinarier och enkäter samt genom olika workshops på verksamhetskonferensen.

Riksstyrelsen uppfattar det som att de båda strategiernas utgångspunkter i huvudsak speglas i organisationsutredningens förslag.

Med dessa utgångspunkter landar riksstyrelsen i följande slutsatser:

- Samverkan mellan lokalförening, distrikt och regionkontor behöver öka, med tydligt fokus på att utgå från det lokala engagemanget och barns rättigheter och lokala behov.
- Att det ska vara enkelt och flexibelt att engagera sig i Rädda Barnen.
- Det finns ett behov av att tydligt beskriva rollerna i organisationen när det kommer till syfte, förväntningar, ansvar och mandat.
- Det finns en önskan om och förväntan på ökad samverkan med och stöd till Rädda Barnens Ungdomsförbund.

3. Riksstyrelsens propositioner i frågor med möjlig påverkan på stadgarna

Nedan följer riksstyrelsens ställningstaganden och förslag som riksstyrelsen lägger utifrån de frågor utredningen arbetat med som kan kräva stadgeändring. Det är viktigt att notera att där riksstyrelsen föreslår stadgeändring framgår det tydligt. Riksstyrelsens proposition med fullständigt förslag till nya stadgar tillgängliggörs den 15 april.

3.1. Medlemskap

Det individuella medlemskapet är grunden för Rädda Barnens organisation. Medlemskapet knyts automatiskt till den lokalförening som täcker det postnummer där medlemmen är skriven, finns det ingen lokalförening i kommunen knyts medlemmen automatiskt till den lokalförening som finns närmast. På begäran av medlem kan medlemskapet knytas till annan förening om den så önskar till exempel för att åta sig ett förtroendeuppdrag i en närliggande lokalförening.

Var och en som vill stödja Rädda Barnen och delar organisationens värderingar kan bli medlem i Rädda Barnen. Medlemskapet innebär ett ställningstagande för Rädda Barnens grundidé, arbetsprinciper och varumärke.

Att vara medlem är en aktiv handling i sig. För ett vidare engagemang finns möjligheter utifrån den egna situationen att genom enkla handlingar ytterligare stödja arbetet, allt från att använda "gillaknappen", genomföra direktstöds- eller påverkansinsatser till att delta i eller leda en styrelse, som det är beskrivet i medlemsstrategin.

Medlemskapet ska fortsatt vara knutet till en lokalförening. Medlem som vill använda sin demokratiska röst gör det via lokalföreningen oavsett vilket sätt denne valt att vara aktiv på.

För en medlem som är aktiv i Rädda Barnens verksamhet gäller att denne uppfyller kraven i Riktlinjer för ideellt arbete och genomgår en utbildning i Tryggare Tillsammans.

Det är idag möjligt att vara ”aktiv utan medlemskap” – volontär, i Rädda Barnens olika verksamheter, syftet med denna skrivning i stadgarna har varit att underlätta engagemang i Rädda Barnen för den som inte har råd eller av annan anledning väljer att inte vara medlem i Rädda Barnen.

Organisationsutredningen föreslår att den som är aktiv i verksamhet i Rädda Barnen också ska vara medlem. Organisationsutredningen menar att förhoppningen är att när volontärer på sikt blir medlemmar så skapas nya möjligheter till närmare samverkan mellan projekt där volontärer idag engageras utan medlemskap och lokalföreningen, om denna ännu inte är involverad. Riksstyrelsen delar organisationsutredningens förslag, vilket också kommer anges i förslag till nya stadgar.

Medlemmar upp till 26 års ålder kan välja att vara medlemmar i Rädda Barnen eller i Rädda Barnens Ungdomsförbund eller i både Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbund.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att den som är ideellt aktiv i Rädda Barnens egen verksamhet ska vara medlem.

3.2. Medlemsavgiften

Riksstyrelsen föreslår att medlemsavgiften som utgångspunkt ska vara oförändrad, men anser att vi måste säkerställa att medlemskravet för volontärer inte utgör ett hinder

Därför föreslår riksstyrelsen lägre medlemsavgift för barn och unga under 26 år samt för studenter vid exempelvis högskola, universitet, vid yrkeshögskola och kommunal vuxenutbildning. Vidare föreslås att riksstyrelsen tar fram en riktlinje för subventionerad medlemsavgift även för andra grupper, när så behövs. Eftersom medlemskapet alltid är knutet till en lokalförening bör också lokalföreningen vara involverad om så är fallet. Riksstyrelsen delar utredningens förslag kring att utforska möjligheten att lokalföreningar hittar finansiering för/finansierar de medlemmar som själva inte har råd att betala sin medlemsavgift.

Riksstyrelsen föreslår vidare att en infasning till medlemskap tas fram för redan aktiva volontärer, så att Rädda Barnen inte förlorar engagerade personer.

Vidare fortsätter arbetet med att förenkla betalning av medlemsavgift och hitta mer flexibla lösningar. Kansliet arbetar för att få det att hända genom det pågående arbetet med medlemsstrategin.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att medlemsavgiften är oförändrad: 200 kr för enskild medlem och 300 kr för hushållsmedlemskap

att medlemsavgiften för barn och unga under 26 år samt för studenter är 75 kr

att riksstyrelsen får i uppdrag att undersöka och föreslå riktlinje för hur medlemskap kan subventioneras för andra grupper

att en infasningsperiod för medlemskap tas fram för volontärer som idag är aktiva utan medlemskap.

3.3. Medlemsavgiftens fördelning och basstöd till lokalföreningarna

Medlemsavgifternas användning beslutas på olika sätt i Rädda Barnen. Riksmötet är den instans som beslutar om fördelningen av medlemsavgifterna mellan Riksförbund och lokalföreningar. Förslag och beslut kring detta har de senaste åren varit att 25% av medlemsavgiften går till lokalföreningarna, baserat på antal medlemmar. Eftersom medlemsavgifterna skiljer sig för olika medlemmar så kan föreningar med samma antal medlemmar ändå få olika mycket medlemsandelar utbetalade.

I utredningen föreslår samordningsgruppen att öka den del som går till lokalföreningarnas drift till 30% samt att ett basstöd införs för att alla föreningar ska ha rätt förutsättningar att driva en förening.

Med ett antagande om att medlemsavgifternas samlade intäkter är 10 miljoner kronor så innebär det en ökning till lokalföreningarna med en halv miljon. Riksstyrelsen delar utredningens uppfattning och förslag.

Riksmötet samlas endast vartannat år medan behoven hos våra lokalföreningar kan förändras över betydligt kortare tid. Ekonomiska fördelningsbeslut kan därmed behöva ändras och åtgärder vidtas med kortare mellanrum än tvåårsperioder. Riksstyrelsen ser därför ett värde för lokalföreningarna med större flexibilitet och kortare beslutsvägar i denna fråga. Så skulle bli fallet om beslut om medlemsavgiftens fördelning flyttas från Riksmötet till riksstyrelsen. Riksstyrelsen föreslår därför att så sker och att det ändras i stadgarna, men att beslut fattas i dialog med och med information till lokalföreningarna.

Den fördelning som görs till distrikten beslutas inte av Riksmötet, utan av riksstyrelsen. Nuvarande fördelningsnyckel är 10 000 kr per distrikt, 1000 kr per aktiv förening i distriktet samt 1 krona per medlem och har så varit sedan början av 2000-talet..

3.3.1. Basstöd till lokalföreningarna

2020 hade Rädda Barnen ca 150 lokalföreningar, 17 lades vilande och 10 lades ner. Det ger 123 aktiva föreningar. Sett till medlemmar är vår minsta förening den i Pajala med 24 medlemmar och den största den i Stockholm med 6 317 medlemmar. Det är uppenbart att förutsättningar för att bedriva förening och verksamhet skiljer sig över landet. Men många av de förväntningar och krav som finns på en lokalförening är de samma. Bokföring ska ske i enlighet med god bokföringsred, kallelser till årsmöten ska göras, redovisningar sammanställas och mycket annat som hör föreningsdrift till. Lokalföreningarna får för detta 25% av medlemsavgifterna. Rädda Barnen har olika former av medlemskap med olika avgiftsnivåer. Men om vi räknar med att en medlem i snitt ger en intäkt på 160 kronor och 25% går till lokalföreningen betyder det att till exempel Pajala har (24×40) 960 kronor för att driva sin lokalförening och Stockholms lokalförening har $(6\,317 \times 40)$ 252 680 kr.

Det är viktigt att alla Rädda Barnens lokalföreningar har rimliga förutsättningar för att bedriva sitt arbete. De beräkningar som ekonomi arbetsgruppen, som arbetat under samordningsgruppen, gjort tyder på att kostnaderna för att driva lokalförening i enlighet med de krav och förväntningar som finns inom Rädda Barnen uppgår till ca 10 000 kr. Detta gäller exempelvis bokföringsprogram, bankkostnader, utskick av kallelse till årsmöte, hyra av möteslokal med mera. För stora föreningar är givetvis kostnaderna högre eftersom de exempelvis. behöver göra fler utskick m.m.

Att tilldela lokalföreningarna ett basstöd om 10 000 beräknas till totalt 300 000 kr årligen. I Pajalas fall 9 040 kr för att komma upp till 10 000 kr. Det är ca 75 av Rädda Barnens lokalföreningar som har en tilldelning av medlemsandelar på mindre än 10 000 kr, som därmed kvalificerar sig för att få basstödet på 10 000 kr.

Eftersom centrala och bärande idéer med organisationsutredningen är att öka antalet medlemmar och aktiva, och stimulera till lokalt arbete så menar ekonomiarbetsgruppen att det inte är rimligt att den föreslagna förändringen ska göras som en omfördelning mellan lokalföreningar som har många medlemmar till föreningar som har få. Utredningen föreslog därför att det ska skjutas till extra resurser.

Riksstyrelsen delar organisationsutredningens uppfattning att en modell där medlemsandelarna går från 25% till 30% av medlemsavgifterna som tilldelning till lokalföreningarna är värdefull. En utgångspunkt för ökningen av utbetalning av medlemsandelar är att ett basstöd med miniminivå om 10 000 kronor betalas ut till samtliga föreningar. Dessa medel är administrativa medel som tillfaller samtliga lokalföreningar. Det innebär att alla föreningar får en ökning av sina medlemsmedel men att ökningen i och med basstödet blir absolut störst för de minsta föreningarna. Riksstyrelsen delar principen att nybildad förening erhåller ett minimibelopp vid start. Riksstyrelsen delar också organisationsutredningens uppfattning att eventuellt överskjutande belopp av medlemsandelarna efter avdrag för basstöd baserat på föregående års medlemstal utbetalas när de årsmöteshandlingar som enligt stadgarna ska inkomma till riksförbundet har redovisats och granskats.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att 30% av medlemsavgiften fördelas till lokalföreningarna

att fördelningen av medlemsavgiften till lokalföreningarna i fortsättningen beslutas av riksstyrelsen.

3.4. Ungas organisering och vikten av ett starkt ungdomsförbund

Barn och unga under 26 år

Riksstyrelsen menar att barn och ungas delaktighet är grundläggande i vårt arbete. Barns röst stärks genom Rädda Barnens arbete men vi vill stärka barns egna engagemang och möjligheter att vara direkt organiserade i Rädda Barnen och/eller i Rädda Barnens Ungdomsförbund.

Rädda Barnen arbetar för barn och med barn. Det är riksstyrelsens ambition att vi ska utvecklas till att även bli mer "av" barn. Genom att vara goda allierade i barn och ungas egen organisering och att barns röster hörs direkt, genom Rädda Barnen eller genom andra organisationer som vi stöttar, blir vi en än mer relevant barnrättsaktör.

Rädda Barnens Ungdomsförbund, RBUF

För att klara uppdraget att också vara "av barn" har vi mer att lära och ett bra sätt att göra det är genom nära samverkan med Rädda Barnens Ungdomsförbund, RBUF. Samverkan och gemensam strategisk utveckling är viktigt både för Rädda Barnen och RBUF av flera orsaker som till exempel friheten att kunna ta barnrättskampen ett steg längre i den allmänna debatten. Ett aktivt och självständigt ungdomsförbund utmanar också Rädda Barnen att tänka i nya, kanske obekväma banor och därmed utvecklas i tiden.

RBUF organiserar barn och unga upp till 26 års ålder. Därefter är tanken att engagemanget ska övergå till arbete inom Rädda Barnen. Ibland arbetar Rädda Barnen med personer som är under 26 år, som exempelvis aktivitetsledare i vår verksamhet. Eftersom vi då engagerar samma målgrupp i respektive organisation är det viktigt med en fortsatt ökad samverkan mellan Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbund. Tillsammans kan vi fånga upp dessa personer och guida till det engagemang som gör bäst skillnad för barn och samtidigt stärker Rädda Barnens Ungdomsförbunds organisering.

Vad samverkan mer konkret kan innefatta på lokal nivå är exempelvis att lokalföreningar delar med sig av sina lokala kontakter till samverkanspartner till RBUFs lokalgrupper. Det återstår att utforska mer hur samverkan på lokal nivå, liksom på nationell nivå kan se ut. Därför föreslår riksstyrelsen att riksstyrelsen tillsammans med lokalföreningar och RBUF tar fram riktlinjer eller annat material kring lokal samverkan. På nationell nivå delar riksstyrelsen utredningens förslag om ett långsiktigt kulturarbete samt att arbeta med och utveckla det samverkansavtal som Rädda Barnen sluter med Rädda Barnens Ungdomsförbund så att det tydligt speglar den riktning vi ser och önskar.

Riksstyrelsen delar också utredningens förslag om att Rädda Barnen i all verksamhet ska, utifrån ett rättighetsbaserat perspektiv, arbeta tillsammans med barn och unga MEN alltid ha med i uppdraget att möjliggöra ett engagemang i Rädda Barnens Ungdomsförbund genom information om detta och stöd att knyta kontakt med RBUF.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att riksstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med Rädda Barnens Ungdomsförbund starta ett långsiktigt kulturarbete i syfte att stärka förutsättningarna för Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbund för att arbeta tillsammans på ett jämlikt sätt och att Rädda Barnens Ungdomsförbund kan vara den självständiga ungdomsförening Rädda Barnen såväl som övriga civilsamhälle behöver

att riksstyrelsen tillsammans med Rädda Barnens Ungdomsförbund genomför en strategisk och ökad resursmässig satsning inom ramen för det kommande samverkansavtalet för att stärka Rädda Barnens Ungdomsförbund och dess förmåga att organisera och engagera fler unga på fler platser

att fördelningen av medlemsavgiften till RBUF i fortsättningen beslutas av riksstyrelsen

att riksstyrelsen tillsammans med RBUF, lokalföreningar och distrikt tar fram en riktlinje som förtydligar hur Rädda barnen i all verksamhet, utifrån ett rättighetsbaserat perspektiv, dels bör samverka med RBUF och arbeta tillsammans med barn och unga, dels alltid ska beakta och möjliggöra barn och ungas engagemang i RBUF genom information och stöd att knyta kontakt med RBUF.

3.5. Lokal organisering

Riksstyrelsen menar likväl som utredningen att det lokala arbetet är grunden i Rädda Barnens verksamhet vilket gör lokalföreningarna centrala. En tydlig utgångspunkt i organisationsutredningen är att det lokala arbetet och organiseringen behöver stärkas. Vår ambition är att vi ska finnas över hela landet och särskilt där barns rättigheter har störst risk att inte bli tillgodosedda.

Våra styrdokument såsom verksamhetsinriktning, strategi 2022-2024, verksamhetsplan och forskning pekar alla åt samma håll. Det är i arbetet i de lokala sammanhangen den verkliga skillnaden sker. Lokal kännedom gör

det lättare att skapa en långsiktig förändring för barn och skapa positiva effekter genom exempelvis samverkan med övriga aktörer. Det är när vi finns nära människors vardag, nära barn och unga och representerade i stora delar av landet, i olika områden, landsbygd/storstad, förort/innerstan, som vi kan fånga upp grupper av barn i mest behov av insatser för att deras rättigheter ska tillgodoses. Vidare påverkas barns situation ofta av politiska beslut som fattas lokalt. Det finns därför en stor samsyn kring vikten att göra det mer flexibelt, attraktivt och enkelt att engagera sig i Rädda Barnen lokalt. Det gör vi bland annat genom att ta vara på den lokala kompetensen och den erfarenhet och de resurser som finns hos lokalföreningarna. Genom säkrad kunskap och vetenskapligt belagda metoder bidrar medlemmarna till att barnkonventionen ska bli verklig för varje barn. Med stärkt kapacitet och ägarskap lokalt skapar vi ännu bättre förutsättningar för långsiktiga och hållbara resultat för barn.

Formen och synen på lokalföreningar och dess verksamhet samt möjligheten att engagera sig i exempelvis tematiska arbetsgrupper för påverkansarbete och direktstödande insatser fungerar idag bra och är inget som riksstyrelsen eller utredningen önskar förändra.

3.5.1. Avskaffande av vilande förening, underlättande av sammanslagning och nybildning

År 2019 fick kansliet i uppdrag att bland annat göra en risk- och konsekvensanalys av att föreningar som förklarats vilande bedrev verksamhet. Frågan uppstod om sådan verksamhet var förenlig med gällande stadgar samt vilka övriga juridiska frågeställningar som fanns.

Om en lokalförening inte lyckas få en styrelse vald förklaras föreningen enligt stadgarna vilande och kan sedan så förbli i maximalt tre år, efter årliga årsmötesbeslut. Enligt nuvarande stadgar tar distriktets styrelse över ansvaret som föreningsstyrelse, vilket innebär administrativa åtaganden för distriktet. Den vilande föreningens räkenskaper ska enligt stadgarna föras separat från distriktets räkenskaper, vidare ska distriktets styrelse kalla till årsmöte för den vilande föreningen varje år. Distriktet ansvarar även för att på årsmötet utse ev. ombud till distriktets årsmöte samt ekonomiska aktiviteter såsom att inge deklaration till Skatteverket. Frågor som kommit upp vid hanteringen av vilande förening är exempelvis vem som har befogenhet att vidta handlingar och vem blir juridiskt ansvarig för de handlingar eller avtal som ingås om en vilande förening fortsätter driva viss verksamhet. Ytterligare att fundera över är då om föreningen fortfarande anses vara vilande. Frågan inställde sig om man inte istället bör lägga ner en sådan förening och fortsätta i en lokal arbetsgrupp alternativt behålla lokalföreningen aktiv och arbeta hårt för att finna en styrelse.

Mot bakgrund av ovanstående utredning föreslogs Riksmötet 2020 att besluta att föreningar som inte kunde genomföra ett årsmöte eller inte kunde välja en till antalet fullgod styrelse inte längre skulle kunna förklaras vilande eller hållas vilande, utan endera sammanslås med en annan lokalförening i distriktet eller läggs ner. Förslaget innehöll även en tydligare reglering för nybildning av en lokalförening.

Orsaken till förslaget 2020 om att avskaffa de vilande föreningarna var således såväl legal som kraftigt administrationsunderlättande. Förslaget hade dessförinnan även förankrats i medlemsrörelsen och var även föremål för en punkt på verksamhetskonferensen före Riksmötet 2020.

Nuvarande riksstyrelse gör dock samma bedömning som organisationsutredningen och kommer även till samma slutsats som riksstyrelsen 2020 och föreslår därför att avskaffa möjligheten att lokalföreningar ska kunna vara vilande.

Om det i en framtid visar sig att det finns vilja och förutsättningar för en lokalförening i distriktet, kan denna återuppstå genom nybildning. Målet är att stadgarna ska underlätta så att det bli enkelt att nybilda och sammanslå föreningar. Hela proceduren från nedläggning, sammanslagning till nybildning kommer att finnas reglerat i förslaget till nya stadgar.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att avskaffa möjligheten att vara en vilande förening samt

att proceduren för nybildning och sammanslagning av föreningar regleras och tydliggörs i förslag till nya stadgar.

3.6. Tematisk organisering

Medlemsundersökningen som United Minds gjorde våren 2021, visar att det finns ett stort intresse att samlas kring tematiska frågor som sträcker sig utöver geografiska områden hos såväl unga medlemmar som potentiella medlemmar. Det kan till exempel vara en aktuell politisk fråga eller frågor som rör migration, våld eller diskriminering. Forskning och omvärldsanalyser visar på detsamma. Ställningstagandet är många gånger viktigare för engagemanget i våra frågor än social samvaro.

En arbetsgrupp med tematisk inriktning möjliggör därför för dem som vill engagera sig inom en viss specifik fråga att göra detta. Det bidrar inte bara till ett mer flexibelt engagemang utan även ett förstärkt påverkansarbete. Arbetsgrupper oavsett deras fokus är informella grupper och kräver ingen ändring i stadgarna. Stadgarna medger att medlem kan vara aktiv i eller själv starta arbetsgrupper på lokal, regional eller nationell nivå. Ansvar för efterlevnad av riktlinjer, kontroll av belastningsregister och dylikt ligger då hos den juridiska person arbetsgruppen är knuten till.

Riksstyrelsen vill lyfta fram och förtydliga möjligheten till tematiskt engagemang och föreslår därför att detta ska förtydligas i motivtexten i det nya förslaget till stadgar i det avsnitt som beskriver arbetsgrupper inom Rädda Barnen samt förtydliga att en arbetsgrupp behöver vara knuten till lokalförening, distrikt eller riksförbund.

I organisationsutredningens delrapport fyra fanns förslag om möjlighet att starta tematisk förening, något som remissvaren visade inte var aktuellt i nuläget. Riksstyrelsen kommer heller inte att lägga ett sådant förslag just nu, men anser att om frågan på nytt väcks genom medlemsengagemang kan riksstyrelsen komma att utreda, och fundera kring möjligheten att framöver kunna engagera sig i tematisk förening. Riksstyrelsen vill fortsätta skapa möjlighet till flexibelt engagemang i olika former och i det fall det sker återkommer riksstyrelsen till Riksmötet.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att i förslaget till nya stadgar tydliggöra möjligheten till arbetsgrupper med tematisk inriktning samt arbetsgruppers organisatoriska tillhörighet.

3.7. Mellannivåns organisering

Riksstyrelsen delar uppfattningen att mellannivåns roll är att på uppdrag av lokalföreningarna och dessas medlemmar verka som en förstärkande länk både lokalföreningar emellan och mellan lokalföreningarna och riksförbundet, allt i syfte att varje dag göra världen lite bättre för barn. Förutsättningar för att lyckas är;

- Ett tätt samarbete mellan lokalförening, distriktsförening och riksförbundets organisation
- Ett tydligt gemensamt uppdrag
- Tydligt beskrivna roller avseende syfte, uppdrag, förväntningar, ansvar och mandat

Medlemsrörelsen har ingående diskuterat mellannivåns organisering på Verksamhetskonferensen och i de remissvar som inkommit, det handlar då främst om distriktets och regionnivåns roller och syfte. I utredningen har konstaterats att uppfattningen om distriktets roll, funktion och hur väl de fungerar skiljer sig åt över landet, en slutsats som riksstyrelsen delar.

Utifrån det och det faktum att det inte finns någon tydlig gemensam uppfattning kring en viss förändrad organisationsstruktur föreslår riksstyrelsen att nuvarande struktur behålls med dagens tre organisationsled – riksförbundet, distrikt och lokalförening. Riksförbundet, varje enskilt distrikt och varje enskild lokalförening är fortsatt var för sig juridiska personer med eget ekonomiskt ansvar. Att öka antalet organisationsled med ytterligare juridiska personer för att vinna ökad samverkan ser riksstyrelsen som administrativt och resursmässigt kontraproduktivt. Utredningen föreslår heller inte en sådan förändring.

Organisationsutredningens förslag om att hitta organisationslösningar för regional samverkan skulle däremot finna sitt syfte. Riksstyrelsen menar vidare att det är viktigt att tydliggöra roller samt att underlätta och stärka samverkan mellan Rädda Barnens olika organisationsled liksom med kansliet.

Utredningen föreslår att prova nya samverkanslösningar på regional nivå. Riksstyrelsen delar denna uppfattning och menar att samverkan och samarbete på regional nivå skulle kunna ske i nya samverkansformer eller i de befintliga regionråden, som skulle kunna bli ett slags regionala ”råd för samverkan”, fortfarande utan formell förvaltning och fortfarande utan att vara juridiska personer. Riksstyrelsens förslag på hur sådana samverkansmodeller skulle kunna se ut återfinns tydligare beskrivet i punkten 4.2.3 ”Samverkan på regional nivå”, då där föreslagna samverkansmodeller inte kräver någon stadgeändring.

Riksstyrelsen tar till sig utredningens förslag om att minska antalet distrikt. Riksstyrelsen beslutar enligt stadgarna om distriktets indelning och kommer att i dialog med distriktet arbeta vidare i frågan. Även om varken riksstyrelsen eller utredningen föreslår en ny organisationsstruktur så finns det ett antal förslag som handlar om att förtydliga organisationen och dess olika delar för att förenkla samverkan och möjligheten till engagemang. Riksstyrelsen delar uppfattningen att distriktets roll, uppdrag, mandat och syfte behöver förtydligas och kommer att göra så i förslaget till nya stadgar. Organisationsutredningen och riksstyrelsen är

utifrån de analyser av omvärldsbevakning, medlemsenkäter och workshops som gjorts, samt forskning kring engagemang och i Rädda Barnens strategi rörande överens om att det är utifrån lokal kraft, lokalföreningar, lokala behov och barns behov lokalt vi ska forma vår organisation och verksamhet, så också distriktens uppdrag. Distriktarbetet i denna fråga ska därmed utgå från lokalföreningarnas behov och att uppdraget därför är att stötta lokalföreningarna i det lokala engagemanget – uppdraget kan därmed på en mer detaljerad nivå se olika ut i olika delar av landet. Intentionen är även att distrikten ska bedriva övergripande påverkansarbete utifrån lokalföreningarnas uttalade behov och i samråd med lokalföreningarna.

Riksstyrelsen delar också utredningens utgångspunkt att en ökad samverkan ska ske på alla nivåer i Rädda Barnen. En av möjliggörarna i Rädda Barnens strategi 2022-2024 är lokal kraft. För att kraftfullt kunna bidra till Rädda Barnen-rörelsens gemensamma globala mål ska vi de kommande åren fokusera på ett antal områden där vi behöver arbeta klokare, mer effektivt och mer tillsammans. Satsningar inom dessa områden, som vi kallar *möjliggörare*, ska ta oss från dagens läge, till ett annat, 2024 och på längre sikt. I lokal kraft beskrivs det bland annat som att vi ska gå från otillräcklig samverkan mellan medarbetare och medlemmar till att vi planerar och genomför verksamhet tillsammans.

Idag är kansliets fyra regioner i Sverigeprogrammet uppdelade på 11 kontor, utöver det finns medarbetare på så kallade pop-up kontor, en lösning som framsprungit utifrån just lokala behov. När det kommer till regionernas utformning, indelning och stöd till medlemsrörelsen är det generalsekreterarens uppdrag att på delegation av riksstyrelsen vid behov omforma regionerna – den ordningen avser riksstyrelsen fortsätta med. Riksstyrelsen föreslår därför att Riksmötet uppdrar till riksstyrelsen att utforma regionerna på det sätt som bäst stödjer samverkan med medlemsrörelsen.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att riksstyrelsen i dialog med distrikten ser över möjligheten att ha färre distrikt

att distriktens uppdrag, syfte, mandat och roll förtydligas i förslaget till nya stadgar

att uppdras åt riksstyrelsen att via delegation till generalsekreteraren fortsätta utforma kansliet på det sätt som bäst stödjer medlemsrörelsen i landet

att fortsätta främja samarbete och dialog mellan medlemsrörelse, bolag och kansliets olika avdelningar.

3.8. Riksmöte och ombud

Riksmötet består av valda ombud samt ledamöter i riksförbundets styrelse. Ombudens antal och uppgift regleras i stadgarna § 8. Antalet ombud på Riksmötet är idag 105 stycken. RBUF utser 5 ombud och distrikten har rätt till ett fast ombud per distrikt (det vill säga 25 stycken) samt 75 ombud som baseras på antalet betalande medlemmar inom distriktet per den 31 december året före Riksmötet. Ledamöter i Riksstyrelsen har rätt till 13 ombud, totalt 118 ombud. Varje ombud har en (1) röst. (Riksstyrelsen saknar rösträtt i vissa frågor). Alla medlemmar har enligt nuvarande stadgar närvaro- och yttranderätt vid årsmötet.

Inför Riksmötet 2020 diskuterade dåvarande riksstyrelse frågan om representation på Riksmötet, närvaro- och yttranderätt samt valbarhet. I praktiken har observatörer närvarat vid Riksmötet, men någon närmare reglering finns inte i stadgarna gällande dem. Ombud och observatörer, dessas roller och demokratiska möjligheter och utmaningar diskuterades. Styrelsen såg en fördel med att i stadgarna underlätta digital närvaro, vilket bedömdes öka tillgänglighet och engagemang. Samtidigt önskade styrelsen tydliggöra och reglera observatörernas rätt (i riktlinjer). Även dagordningen över vad som skulle beslutas på Riksmötet (frågorna för ombuden att ta ställning till), tydliggjordes och kompletterades. Ombudsantalet per förening behölls, men kompletterades med att tydliggöra att ersättare för dessa även skulle utses. Förslaget återfinns i § 9 i stadgeändringsförslaget från 2020. Som bekant antogs inte 2020 års stadgeändringsförslag.

Organisationsutredningen lämnade ett förslag i sin slutrapport med utgångspunkten att stärka det lokala engagemanget och skapa ett något större Riksmöte för att möjliggöra för fler att delta som röstande ombud i mötet och därmed öka antalet personer som har inflytande över besluten och tar ansvar för dess genomförande efter mötet. Det har även funnits en vilja att öka antalet unga ombud, framförallt genom att öka RBUF:s ombud på Riksmötet. I organisationsutredningens modell beräknades kostnadsökningen vara 500 000 kr vid utökning av antalet ombud enligt nedan:

Organisationsutredningens förslag till modell för diskussion om ett nytt utökat ombudssystem:

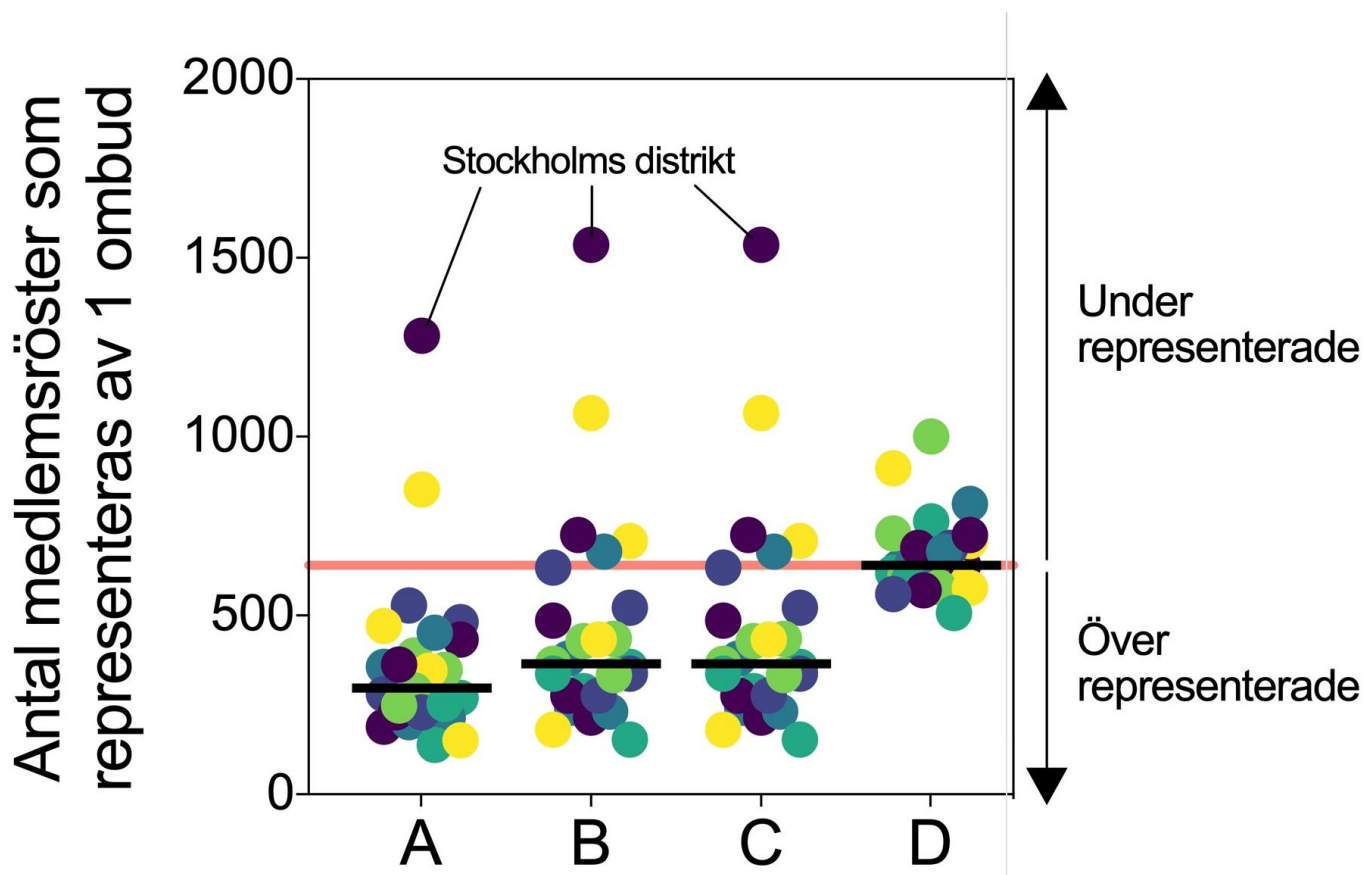
Varje lokalförening får en röst	ca 123
Kompensationsmandat att fördelas	30
Distrikt, en per distrikt	25
RBUF, 10 ombud upp till 5000 RBUF medlemmar, därefter 1 ombud per 1000 medlemmar	10
Riksstyrelsen	13, eller 1
Totalt	201 eller 188 (beroende på RS mandat)

Riksstyrelsen har utrett frågan om ombudsfordelning vidare vilket beskrivs i följande text. I den modell som nu används tilldelas antalet ombud per distrikt främst beroende på antalet medlemmar inom det distriktet. Här finns en viss fördel i ombudsfordelningen för de distrikt som har flera men mindre lokalföreningar, men sett till helheten har dess effekt varit begränsad.

I den modell som lagts fram som underlag för diskussion föreslås det istället att varje lokalförening får en röst och att det ska fördelas ett antal utjämningsmandat för att kompensera större lokalföreningar.

Det är gångbart, men vi är organiserade väldigt olika över landet och effekterna blir därmed oförutsägbara. Som ett exempel kan lyftas att Göteborg företräder ~6.5% av våra totala medlemmar men är organiserade i 2 lokalföreningar, medan Norrbotten som företräder ~2.5% av medlemmarna är organiserade i 9 lokalföreningar. Det här ger då effekten i den modell som lagts fram att Göteborg skulle tilldelas 5 ombud och Norrbotten tilldelas 11. En medlem från Norrbotten får här samma inflytande som 6.25 medlemmar från Göteborg. Motsvarande ser vi i flera distrikt och även om det lutar mot att storstäder är organiserade i färre men större lokalföreningar så är inte heller det konsekvent över hela landet.

Riksstyrelsen har undersökt effekten av ett par olika modeller där utgångspunkten har varit att varje lokalförening får ett ombud och resultaten är snarlikt för samtliga. Resultaten presenteras i nedanstående graf där D är nuvarande system:

För att summera det så leder en modell där varje lokalförening får ett ombud till en kraftig förflyttning från principen om en medlem en röst, att alla ska ha samma möjlighet till formellt inflytande i beslut. Utjämningsmandaten hjälper något i att minska den obalans som modellen skapar men är otillräckliga. För att bibehålla principerna inom bägge modeller hade vi behövt gå upp mot 300-400 utjämningsmandat.

Riksstyrelsen kommer därför inte att föreslå någon förändring i ombudsfordelningen inför Riksmötet 2022, men föreslå att riksstyrelsen får i uppdrag ta fram förslag på en modell för ombudsfordelning som stärker det lokala engagemanget, utan att gå för långt ifrån principen om medlemmars lika värde i beslutsfattandet.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att riksstyrelsen får i uppdrag att arbeta vidare i frågan för att om möjligt finna en ombudsfordelning som stärker det lokala engagemanget och samtidigt beaktar principen om medlemmars lika röstvärde.

3.9. Vem företräder Rädda Barnen?

Rädda Barnen har många engagerade medlemmar, organiserade i lokalföreningar och distrikt, ett stort kansli samt ett bolag med verksamhet i Sverige. Det finns därmed många goda viljor som verkar i och för vår

organisation. Det är därför av vikt att vi tänker och agerar som Ett Rädda Barnen. Den grundläggande förutsättningen för Ett Rädda Barnen är en väl fungerande dialog mellan de olika delarna av Rädda Barnen.

Utifrån dialog kan samarbeten utvecklas och anpassas efter lokala och regionala förutsättningar. Det är i detta sammanhang som nuvarande stadgar behöver tolkas och även förtydligas.

Riksstyrelsens utgångspunkt är att verksamhet, påverkansarbete och andra initiativ kan initieras och genomföras av lokalförening, distrikt, Rädda Barnens bolag eller någon av kansliets olika delar, och att ingen har ensamrätt till sådana initiativ inom något geografiskt område. Tjänstepersoner från Rädda Barnens Riksförbund/kansli samt från Rädda Barnen Vålfärd AB ska i god tid ta kontakt med respektive lokalförening och distrikt när ny verksamhet eller påverkansarbete planeras inom ett geografiskt område där en lokalförening eller ett distrikt är verksam. Finns ingen lokalförening inom det aktuella geografiska området informeras distriktet. Lokalförening och distrikt ska även de informera varandra samt kansliet. Vidare ska alla delar inom Rädda barnen informera varandra när Rädda Barnen inbjuds att medverka i lokala sammanhang och samarbeta med lokala partners.

Riksstyrelsen menar att all verksamhet inom Rädda Barnen utformas utifrån olika roller, ansvar, förutsättningar och önskemål, men utifrån den gemensamma visionen att Barnkonventionen ska bli verklig för varje barn. Att dialog och samarbete mellan Rädda Barnens olika delar fungerar väl är av största vikt och gör oss till en starkare organisation. Riksmöte och riksförbund har exempelvis det övergripande ansvaret för nationella frågor och uttalanden i dessa. Lokalföreningar och distrikt uttalar sig om den verksamhet föreningen/distriktet själv bedriver. Även om Riksmöte och riksförbund har det övergripande ansvaret för nationella frågor kan lokalföreningar och distrikt uttala sig i nationella frågor, vilket ofta sker i Rädda Barnens påverkansarbete genom till exempel lokala insändare. Detsamma gäller även åt andra hållet, att riks uttalar sig i en lokal fråga som fått stor uppmärksamhet, då i samverkan med eventuell lokalförening eller distrikt. Uppstår problem i något organisationsled är dialog en självklarhet. Att få råd och stöd vid behov likaså – allt för att värna Rädda Barnens intressen, stärka vår organisation och öka förutsättningarna att bli Ett Rädda Barnen där barns behov alltid är i centrum. Vid kris, *en händelse som är eller riskerar att utvecklas till en kris och kan påverka Rädda Barnens verksamhet eller förtroende negativt*, gäller den krisplan som riksstyrelsen beslutat om. Krisplanen har en tydlig struktur kring ledning, uttalanden och agerande inom organisationen och alla våra verksamheter.

Med bakgrund av att företräderskapet i Rädda Barnens organisation i delar upplevs som otydligt föreslår Riksstyrelsen följande att-satser.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att Riksmötet konstaterar att företräderskapet ägs gemensamt inom Rädda Barnen där Riksmöte och riksförbund har det övergripande ansvaret för nationella frågor och uttalanden i dessa och att detta förtydligas i förslaget till nya stadgar.

att verksamhet, påverkansarbete och andra initiativ kan initieras och genomföras av lokalförening, distrikt, Rädda Barnens bolag eller någon av kansliets olika delar och att ingen av dessa har ensamrätt till initiativ eller verksamhet inom något geografiskt område

att alla parter ska verka för ökad dialog inom Rädda Barnen och i god tid kontakta varandra inför start av ny verksamhet, påverkansinsatser och samarbeten med lokala partners

4. Riksstyrelsens propositioner i frågor som inte påverkar stadgarna

Nedan följer Riksstyrelsens ställningstaganden och propositioner som inte innebär förändringar i Rädda Barnens stadgar. Följande propositioner är betydelsefulla, för att inte säga avgörande för vårt gemensamma uppdrag, vår kultur och vår samverkan för att tillsammans skapa "Ett Rädda Barnen", där alltid barns behov och barns bästa är för våra ögon.

4.1. Finansiering av en ökad verksamhet på lokal nivå

Riksstyrelsen delar utredningens syn på vikten av lokal verksamhet. Verksamhet är såväl direkta insatser för barn som kunskapsproduktion och påverkansarbete. För att en förening ska vara attraktiv och bärkraftig så krävs det att föreningen bedriver en meningsfull och attraktiv verksamhet, för barn och för dem som engagerar sig i den. Det är tydligt att den här typen av verksamhet behöver öka. Men verksamhet kostar också pengar. Medlemsandelarna är till för att driva föreningen på ett hållbart och trovärdigt vis. Många föreningar klarar av att med sina medlemsandelar även använda medel till verksamhet, det finns inga hinder mot detta, så länge alla formella krav kring föreningsdriften är uppfyllda.

I Rädda Barnens strategi 2022-2024 som riksstyrelsen tagit beslut om är en central del att de medel som söks av kansliet för verksamhet i samarbete mellan lokalföreningar och kansli ska öka betydligt.

Om vi sätter som målsättning att all lokal verksamhet som bedrivs av distrikt, kansli eller Rädda Barnens bolag ska involvera och sträva efter samverkan med lokalföreningen, så kommer detta att påverka lokalföreningarnas attraktivitet positivt för medlemmar och volontärer. Det öppnar även för gemensam finansiering av verksamheten och ökar såväl kvalitet som kvantitet av den lokala verksamheten.

I utredningsarbetet har även noterats att Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbund de senaste åren har arbetat tillsammans för att inkludera varandra i olika projektansökningar. Detta ser ut att vara en lyckosam modell som bör fortsätta och behöver få utvecklas.

Vid Riksmötet 2020 antogs en motion som argumenterade för att det till dess organisationsutredning och olika förändringar är på plats så behöver det möjliggöras för lokalföreningar och distrikt att kunna söka medel för extra stöd. Kansliet har för 2021 gjort två ansökningsomgångar april/september. Ett 15 tal-föreningar har ansökt om 15 000 kr vardera till en summa av 225 000 kr. Ansökningstrycket var lågt, samtliga ansökningar blev beviljade. För mindre projekt skulle detta kunna vara en fortsatt modell.

En målsättning i Rädda Barnen bör alltid vara att all lokal verksamhet som bedrivs av distrikt och kansli ska involvera och sträva efter samverkan med befintlig lokalförening, men också att om lokalförening saknas på orten ska det i projektplanen övervägas om ett mål att bilda lokalförening ska ingå i projektet.

Riksstyrelsen föreslår följande.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att gemensam finansiering av verksamheten eftersträvas genom en större andel gemensamma ansökningar och sponsorskap

att medel årligen avsätts för lokalföreningar och distrikt att söka för verksamhet av mindre omfattning. Tydliga kriterier och urval samt ett minimum av administration ska därvid eftersträvas.

4.2. Förstärkt samverkan som Ett Rädda Barnen

Som det beskrivs i Rädda Barnens strategi 2022-2024 och i organisationsutredningen är samverkan en viktig utgångspunkt för att möta de behov som finns lokalt, men också en ökad samverkan på organisationens alla nivåer och inom Rädda Barnens alla delar. Riksstyrelsen vill därför föreslå och visa på intentioner och förslag för att förstärka samverkan som Ett Rädda Barnen.

4.2.1. Kultur och jämlikhetsarbete

I och med att samordningsgruppen har lämnat över organisationsutredningens slutrapport till Riksstyrelsen så är samordningsgruppens uppdrag avslutat. Riksstyrelsen delar utredningens syn på att processen i sig lett till positiva förändringar med fler samtal och öppnade dörrar mellan Rädda Barnens olika delar. Arbetet har medfört ett kliv mot "Ett Rädda Barnen" med ökad förståelse och mer ömsesidigt inflytande. Men det har också blivit tydligt i organisationsutredningens arbete att vi i hela Rädda Barnen behöver jobba mer med både struktur och kultur.

För att Rädda Barnens ska bli ännu mer framgångsrik och nå dagens Rädda Barnare men också fler i framtiden behöver vi jobba med kulturförflyttningar och sätta principer för Rädda Barnens inkluderingsarbete.

Riksstyrelsen kommer därför att fortsätta arbetet med kultur-, mångfalds- och inkluderingsfrågor. Detta görs i en arbetsgrupp som leds av Riksstyrelsens.

4.2.2. Kansliets stöd och samverkan med medlemsrörelsen

Kansliet har under 2021 förstärkt arbetet med att stärka och stötta medlemsrörelsen och bidra till Ett Rädda Barnen. Detta arbete kommer att fortsätta och även utvecklas ännu mer under kommande år. Nedan är några exempel på vad som gjorts och kommer att göras framöver.

Kansliet anordnar webinarier för medlemsrörelsen på olika teman. Under 2021 genomfördes 79 nationella webinarier/utbildningar. För 2022 planeras att i största möjliga mån dela in de nationella webinarierna i fyra kategorier:

- RB Talks medlem (kunskapsförmedling/workshops)
- Utbildningar (O365, styrelseutbildningar utbildningar för direktstöd osv.)
- Rapportsläpp
- Inför Riksmötet-seminarier

Utbildningar i press & påverkan har genomförts och kommer att vara återkommande även kommande år.

Alla regioner erbjuder numera gemensamma planeringstillfällen med medlemsrörelsen i resp. region. Upplägg för dessa varierar beroende på förutsättningar och behov i resp. regions lokalföreningar och distrikt. Samplanering, dialog och samverkan är högt prioriterat i Sverigeprogrammet och kommer att stärkas ytterligare kommande år.

En gemensam årsplan för organisationen för rapportsläpp och kampanjer håller på att tas fram. Medlemsrörelsen ska i god tid få information om att en rapport eller kampanj är på gång. Och i de fall det finns möjlighet för föreningar att själv vara aktiva med anledning av rapporter (t ex Barnfattighedsrapporten) får medlemsrörelsen stöd för detta till exempel, genom förberedande webinarier, mall för pressmeddelanden, Frågor och svar etc.

Lokalföreningar på berörda orter ska informeras i förväg när Face-to-face kommer att ske. Under förra året hade vi inga Face-to-face-aktiviteter. Information läggs upp på Medlemssidorna om vilka orter som är på gång med F2F.

Kansliet kommer att ge bättre stöd och erbjuda checklistor och webinarier/utbildning för lokalföreningar och distrikt inför lokala samarbeten med företag.

Med start under våren 2021 har kansliet gjort en större internkommunikationsrevidering med syfte att förbättra dialogen inom Rädda Barnen. Internkommunikation är kommunikation med och mellan förtroendevalda och tjänstepersoner. Vi har skapat en nollmätning med hjälp av dels enkäter, dels enskilda samtal som telefonintervjuer. Resultatet av detta ligger till grund för en internkommunikationsstrategi som kommer att bli klar i utgången av februari 2022.

Riksstyrelsen ser att detta viktiga arbete behöver fortsätta och utvecklas framåt och kommer att följa arbetet inom ramen för styrelsens löpande arbete, men med extra fokus på samverkansarbete och internkommunikation.

4.2.3. Samverkan på regional nivå

Precis som beskrivs i punkten 3.7 "Mellannivåns organisering" så finns det ett behov av att prova nya sätt för regional samverkan och utökat inflytande för medlemsrörelsen i regional verksamhet. Utgångspunkterna för denna samverkan bör vara lokalföreningarnas behov av regional samverkan och att uppdraget är att stötta det lokala engagemanget. Liksom utredningen menar riksstyrelsen att om vi på riktigt vill skapa förändring för barn i deras vardag behöver vi ha mer dynamisk syn på modeller för samverkan. Riksstyrelsen delar utredningens förslag om att inte låsa formen för samverkan på regional nivå genom att formalisera den för mycket och skapa fler administrativa krav samt inte skapa en ny juridisk nivå.

Samverkan och samarbete på regional nivå skulle därför kunna ske i nya samverkanslösningar eller i de befintliga regionråden. Det skulle vara kunna bli ett slags regionala "råd för samverkan", fortfarande utan formell förvaltning och fortfarande utan att vara juridiska personer.

Syftet med samverkan ska vara *regional samverkan efter lokala behov*. Regionerna skulle då vara fria att skapa den samverkan varje region själv identifierat behoven av. Samverkan skulle därmed kunna se olika ut i olika delar av landet.

Organen eller råden skulle företrädesvis vara sammansatta av representanter från distrikt (ordföranden, eller vice), lokalföreningar och kansli efter de behov som finns. De olika samverkansmodellerna som initieras skulle kunna prövas under en treårsperiod och därefter utredas och utvärderas av riksstyrelsen.

Riksstyrelsen föreslår Riksmötet;

att olika modeller för samverkan mellan lokalföreningar, distrikt och regionkontor kan prövas

att samverkanslösningar, arbetsformer och arbetsuppgifter som ska prövas tas fram i dialog mellan riksstyrelsen, berörda distrikt i regionen, lokalföreningar och kansli utifrån lokala förutsättningar och barns behov

att en utvärdering av ovan föreslagna samverkanslösningar genomförs under tre år (start 2023) och rapporteras på Riksmötet 2026.

5. Riksstyrelsens ställningstaganden i frågor som inte läggs fram som propositioner

Organisationsutredningens samordningsgrupp har ställt sina förslag till Riksstyrelsen. Riksstyrelsen har diskuterat och sorterat bland dessa förslag för att bestämma sig för vilka delar som riksstyrelsen kan och vill arbeta vidare med och ta beslut kring som styrelse och vilka frågor och förslag som riksstyrelsen vill lägga fram som propositioner till Riksmötet för diskussion och beslut där. Följande återstående förslag ställda till riksstyrelsen i slutrapporten ser riksstyrelsen i huvudsak positivt på och kommer att arbeta vidare med i enlighet med redovisningen nedan.

5.2. Betalningslösningar och system

Mycket av utvecklingen av betalningslösningar drivs av vårt insamlingsarbete. Riksstyrelsen delar utredningens uppfattning att smarta betalningslösningar och arbetssätt i övrigt som är lyckosamma och fungerande i en del av Rädda Barnen även bör användas i andra delar där detta är ändamålsenligt.

5.3. Stöd till lokalföreningarnas basadministration

Övergripande noterar Riksstyrelsen att om riksförbundet säljer stöd till lokalföreningar finns det en risk att riksförbundet i sin helhet blir momspliktigt. En bättre lösning är att riksförbundet hjälper till med kravställan och ramavtal med t.ex. redovisningsbyråer som lokalföreningarna sedan kan köpa support från. En osäkerhet finns dock kopplad till att ramavtal kan villkoras av att ett miniförbundet lokalföreningar köper in tjänster. Avlastningen blir sannolikt mer i relation till arbetsbörda för föreningarna än i form av ekonomisk besparing. Även med ett större antal föreningar som ansluter sig är det osannolikt att en sådan lösning ger någon storskalig ekonomisk "vinst" i detta. Kostnaden kan bli kännbar.

Lokalföreningarnas kassörer är oerhört viktiga i allt som rör föreningarnas ekonomi och administration. Kassörerna behöver ges ett ändamålsenligt stöd. Ofta är det bästa att kassörerna stöttar varandra. Detta har

också börjat ske i en ökad utsträckning genom de utbildningar och nätverk som genomfördes under 2021. Ytterligare utbildningar sker efter årsmötena 2022 och nätverket utökas. Riksstyrelsen kommer att fortsätta att prioritera utbildningar för kassörerna. Riksstyrelsen bedömer att en omfattande upphandling av tjänster inte är den bästa vägen att gå.

5.4. Förvaltningsstöd för mindre föreningar – avseende kassörsuppgifter

Riksstyrelsen ser inte att det är möjligt eller meningsfullt att ta över kassörsuppgifter och lägga dessa på kansliet. Bättre är i så fall att närliggande lokalföreningar samarbetar eller att stöd ges från distrikten. Det finns ett antal administrativa uppgifter och formalia som är en del av att driva en förening. Det är ett ansvar som aldrig går att helt avsäga sig genom att förflytta det till en annan del av organisationen. Det är även så att om detta skulle göras och minska administration hos lokalföreningar så innebär det ändå en ökad administration hos kansliet och/eller en kostnad för lokalföreningen. Det administrativa arbetet går inte att rationalisera bort från Rädda Barnen på annat sätt än genom att hålla nere antalet juridiska personer. Detta gäller då inte bara på lokal nivå, utan även för mellannivå och på nationell nivå. Ett sätt är att sammanlå mindre lokalföreningar, där det bedöms ändamålsenligt och önskvärt.

5.5. Samförvaltning

Enligt beslut från Riksmötet 2018 uppdrogs det åt riksstyrelsen att utreda möjligheterna till samförvaltning av kapital mellan riksförbundet, distrikt och lokalföreningar. Uppdraget utreds för närvarande av riksstyrelsens kapitalförvaltningsutskott och kommer under våren kommuniceras till medlemsrörelsen.

5.6. Lokalföreningar med medel men begränsad verksamhet

Riksstyrelsen avser fortsatt att följa upp och bättre förstå vilka utmaningar och möjligheter som finns i Rädda Barnens organisation idag. Befintligt arbete med att sprida verksamheter och metoder som är efterfrågade av och gör skillnad för barn samt lämpar sig för att drivas av lokalföreningar kommer fortsatt att tas fram och spridas genom dialog och internkommunikation.

5.7. Redovisning och beräkning av administrativa kostnader

Frågor kring vilka medel som Rädda Barnen använder och på vilket sätt kommer alltid att vara viktiga och av intresse för alla inom Rädda Barnen samt givare, media och allmänhet. Riksstyrelsen tar med sig förslaget in i den kommande revideringen av riktlinjer för ideellt arbete, internkontroll etc.

5.8. Stadgetolkning

Riksstyrelsen är den som i enlighet med Rädda Barnens stadgar tolkar dessa. Detta sker löpande i Riksstyrelsens arbete. Vid svårare stadgetolkningar är det vanligt att riksstyrelsen tar hjälp av juridisk expertis på kansliet eller hos en extern samarbetspartner, men även av Rädda Barnens revisorer eller förtroendevalda revisorer. Det avser riksstyrelsen att fortsätta att göra också framgent. Riksstyrelsen ser inte att det behövs någon stadgeförändring för detta inom ramen för organisationsutredningens förslag.

5.9. Erbjud månadsgivare medlemskap

Som organisationsutredningen noterat pågår det diskussioner kring hur månadsgivare i större utsträckning också kan erbjudas att bli medlemmar i Rädda Barnen. Det pågår ett intensivt arbete kring detta och fortsätter som en del i den fleråriga medlemsstrategi som finns för att Rädda Barnen ska bli fler. Riksstyrelsen hänvisar därför till arbetet med medlemsstrategin och ser fram emot de lösningar och den engagemangspaketering som ska kunna erbjudas medlemmar och månadsgivare framåt.

6 Referenser

Klicka på länkarna för att komma direkt till bilagorna eller i några fall till de platser på nätet där dessa finns att öppna. Om du läser detta på papper så är adressen att gå till www.raddabarnen.se/medlemssidor

1. [Slutrapport Rädda Barnens framtida organisering](#)
2. [Uppdragsbeskrivning för Rädda Barnens framtida organisering](#). Notera att tidsplanen i uppdragsbeskrivningen är justerad och konkretiserad i följande dokument; **Projektplan organisationsutredningen 1 juli 2021**.
3. [Rädda Barnens framtida organisering, sammanställning av insikter från workshops, dialogveckorna](#).
4. Sammanfattning av [dataanalys gjord av Milton i Rädda Barnens medlemssystem Adir](#), augusti 2021.
5. [Analys av enkätsvar från medlemmar](#), tidigare medlemmar, möjliga medlemmar, givare och Rädda Barnens Ungdomsförbund.
6. [Rädda Barnen, karta lokalföreningar](#), medlemskap och aktiva, aug 2021.
7. [Rädda Barnens framtida organisation Delrapport 1.0 maj 2021](#), Omvärld, in-värld, forskning och andra organisationer.
8. [Rädda Barnens framtida organisation EKONOMI Delrapport 2.0](#), 18 november 2021
9. [Rädda Barnens framtida organisation Delrapport 2.0](#), 1 juni 2021, Möjligheter och vägval.
10. [Sammanställning av diskussioner kring Delrapport 2](#), 3 sept 2021.
11. [Rädda Barnens framtida organisation Delrapport 3.0, Förslag](#), 14 oktober 2021
12. [Rädda Barnens framtida organisation REGIONNIVÅ sept 2021](#), Inspiration och lösningar kring mellannivån
13. [En mellannivå med många namn, november 2021](#), exempel på indelningar av Sverige
14. [Ordet är fritt!](#) Här kan du läsa några av de underlag som skickats in till utredningen.
15. [Rädda Barnens framtida organisering Delrapport 4](#) 13 december 2021
16. [Remissvar](#) på Rädda Barnens framtida organisation Delrapport fyra, observera att svaren ligger längst ner på sidan
17. [Sammanställning av remisser](#) på Rädda Barnens framtida organisation Delrapport fyra, som gjorts av United Minds

